

BEZPIECZEŃSTWO

W SZKOLE

PROCEDURY

**Alternatywne Liceum Ogólnokształcące
w Kłodzku**

OPRACOWANIE ZAWIERA:

- I. Wstęp
- II. Procedury postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.
- III. Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.
- IV. Procedury postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.
- V. Procedury postępowania w sytuacji cyberprzemocy
- VI. Procedury postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych).
- VII. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.
- VIII. Procedury postępowania wobec ucznia- sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
- IX. Procedury postępowania wobec ofiary czynu karalnego.
- X. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.
- XI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- XII. Procedura postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- XIII. Procedury postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- XIV. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.
- XV. Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną.
- XVI. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne.
- XVII. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.
- XVIII. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).
- XIX. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

I. Wstęp

Instrumentem ochrony praw dziecka przez rodziców jest instytucja władzy rodzicielskiej. Obowiązki z niej wynikające dotyczą pieczy nad osobą i majątkiem dziecka, przyznają takie kompetencje rodzicom, które pozwalają na ochronę autonomii rodziny przed ingerencją z zewnątrz, dają uprawnienia pozwalające na kierowanie dzieckiem w zakresie jego kontaktów rówieśniczych, przynależności do organizacji społecznych. Nie można także wykluczyć uzasadnionej konkretnymi okolicznościami, ingerencji w sferę prywatności dziecka, przede wszystkim wtedy, gdy istnieje uzasadniona obawa zagrożenia życia i zdrowia dziecka, a samo dziecko nie zdaje sobie z tego sprawy. „Stosowne działania kontrolne rodziców, wymaganie od dziecka określonych informacji nie jest działaniem bezprawnym, lecz wykonywaniem pieczy nad osobą dziecka.” (prof. T. Smoczyński PAN – *Legislacyjne podstawy ochrony praw dziecka*) Należy tu przypomnieć, że wg polskiego prawa rodzinnego i innych państw europejskich dziecko powinno być posłuszne rodzicom sprawującym nad nim władzę rodzicielską, aż do osiągnięcia pełnoletniości dziecka ale mają obowiązek współpracy z organami państwowymi, osobami i instytucjami zajmującymi się dzieckiem.

Za dziecko odpowiedzialne są także inne osoby zajmujące się nim w ramach określonych zadań edukacyjnych. Rodzice powierzają dziecko nauczycielowi, wychowawcy, którzy wykonują względem dziecka pewien wycinek ich pieczy nad dzieckiem. W czasie nieobecności rodziców w koniecznym zakresie kontynuują zadania wychowawcze rodziców, odpowiadają za bezpieczeństwo dziecka oraz są odpowiedzialni wobec osoby trzeciej, której dziecko wyrządziło krzywdę.

Według „Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego” nauczyciele mają wobec ucznia uprawnienia rangi ustawowej nazywane w teorii prawa władztwem pedagogicznym. Pozwala to na wydawanie uczniom wszystkich wiążących ich prawnie poleceń związanych z samą istotą procesów: nauczania, wychowania i sprawowania opieki oraz motywowanych tymi procesami.

Władztwo pedagogiczne jest częścią władztwa zakładowego dyrektora szkoły i dotyczy wszystkich użytkowników zakładu, zarówno uczniów, jak i rodziców. Na mocy tych uprawnień dyrektor szkoły określa szczegółowe zasady korzystania na jego terenie z konstytucyjnych praw i wolności, jednocześnie wprowadzając konieczne ograniczenia. Z kolei znaczną część uprawnień dyrektora – porządkowych i dotyczących regulowania bieżącego funkcjonowania zakładu mają wszyscy pracownicy szkoły. Jest to tak zwana delegacja uprawnień.

Ponieważ głównymi zadaniami nauczyciela jest nauczanie, wychowanie i opieka, to z nich wynikają podstawowe prawa nauczyciela – nauczyciel może zrobić wszystko to, co mieści się w zakresie znaczeniowym tych pojęć, jeżeli nie narusza jakiegoś wyraźnego zakazu określonego w przepisach. Wobec rodziców nauczyciel ma daleko posuniętą autonomię decyzyjną. Ich zdanie musi brać pod uwagę, lecz nie jest ono dla niego wiążące przy podejmowaniu decyzji, ponieważ może on w tym względzie kierować się własnym rozumieniem pojęcia „dobro dziecka”, własnymi obserwacjami, oglądem sytuacji i doświadczeniem pedagogicznym. Kontrolowanie dziecka pod względem uzasadnionych daną sytuacją okoliczności, nie narusza prywatności młodego człowieka ani jego godności natomiast pozwala często ustrzec dzieci przed krzywdą. Działania nauczycieli w tym względzie powinien cechować umiar, a samo działanie nie jest bezprawne; jest działaniem pożądanym pozwalającym uchylić się od zarzutu winy w nadzorze dziecka.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że na terenie szkoły dochodzi coraz częściej do różnych sytuacji, które zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu uczniów należy pamiętać o szczególnym obowiązku reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów. Aby nauczyciel nie czuł się bezradny i osamotniony w swoich działaniach wprowadzono ustawowy obowiązek postępowania wg określonych przez prawo procedur dostosowanych do wymogów każdej szkoły. Właściwa reakcja, adekwatna do sytuacji pozwala zwiększyć skuteczność oddziaływań, a umiejętna w pełni profesjonalnie przeprowadzona interwencja z zachowaniem wszelkich praw zarówno dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców pozwoli na pełne poczucie bezpieczeństwa w naszej szkole.

II. Procedura postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności na zajęciach lekcyjnych.

Działania wychowawcy:

- I. Rodzic ma obowiązek poinformować szkołę o przyczynach nieobecności dziecka.
- II. Jeżeli przez dwa tygodnie nie ma informacji od rodziców o przyczynach nieobecności dziecka wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi lub uczniem (telefon, wyjście do domu, list polecony z podpisem dyrektora szkoły).
- III. Jeżeli nieobecność przedłuża się wychowawca zgłasza sprawę pedagogowi lub dyrektorowi szkoły.

Działania pedagoga lub dyrektora szkoły:

- I. Pedagog lub dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne
- II. Pedagog lub dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.
- III. W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania, pedagog lub dyrektor szkoły wszczyna proces administracyjno- prawny (sąd rodzinny i nieletnich, wydział edukacji-organ prowadzący szkołę, może zawiadomić dzielnicowego).

III. Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.

1. Wychowawca na bieżąco powiadamia telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) o nieobecnościach na lekcjach .
2. Ustala we współpracy z pedagogiem lub dyrektorem szkoły przyczynę wagarów i miejsca pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
3. Wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy podpisana przez rodzica i ucznia (do teczki wychowawcy).
4. W przypadku braku poprawy i częstej nieobecności ucznia spowodowanej wagarami informuje o zdarzeniu pedagoga lub dyrektora szkoły.
5. Pedagog lub dyrektor szkoły wzywa rodziców na rozmowę – zespół wychowawczy- celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o konsekwencjach wynikających z nie realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny oraz organ prowadzący.

IV. Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.

- a. Nauczyciel ma obowiązek zareagować w przypadku, gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.
- b. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że w/w sprzęt został wykorzystany do zarejestrowania dźwięku lub obrazu na zajęciach ma prawo żądać od ucznia ujawnienia nagrania i przekazania mu sprzętu użytego do rejestracji (w obecności innej osoby dorosłej).
- c. W przypadku, gdy nauczyciel jest pewien, że doszło do rejestracji lub gdy uczeń odmawia ujawnienia nagrania nauczyciel powiadamia o tym fakcie wychowawcę i pedagoga lub

- dyrektora szkoły. Zabezpiecza sprzęt wykorzystany do rejestracji w celu uniemożliwienia jej skasowania i przekazuje go wychowawcy, pedagogowi lub dyrektorowi szkoły.
- d. Wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem, ustalają okoliczności i cel użycia przez niego sprzętu rejestrującego na lekcji i za jego zgodą odtwarzają ewentualne nagranie.
  - e. W przypadku, gdy uczeń nadal odmawia ujawnienia nagrania lub nie chciał dobrowolnie przekazać sprzętu nauczycielowi, wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje o zdarzeniu. Przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje go do natychmiastowego skasowania ewentualnego nagrania i wyjaśnia konsekwencje związane z jego upowszechnieniem lub opublikowaniem. Wychowawca sporządza notatkę z rozmowy (do teczki wychowawcy). W obecności ucznia przekazuje rodzicom zatrzymany sprzęt.
  - f. W przypadku, gdy uczeń ponownie złamie zakaz rejestrowania zajęć lekcyjnych bez zgody nauczyciela lub upowszechnia bądź publikuje dokonane nagrania (np. w Internecie) podlega karom statutowym.

V. Procedura postępowania w sytuacji cyberprzemocy.

I. Ustalić okoliczności zdarzenia.

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel, który nie jest wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Pedagog lub dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
3. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
4. Na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy w procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki.

II. Zabezpieczyć dowody.

- a. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- b. Sprawdzić, czy ofiara cyberprzemocy potrafi wskazać sprawcę bądź przynajmniej ma przypuszczenie, kto może nim być.
- c. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- d. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

III. Podjąć działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog lub dyrektor szkoły powinien podjąć dalsze działania:

1. Przeprowadzić rozmowę z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu.
2. Powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi zachowania dziecka.
3. Objąć sprawcę opieką psychologiczno-pedagogiczną, w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

IV. Podjąć działania wobec ofiary cyberprzemocy.

Umożliwić wsparcie psychiczne.

1. Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
2. Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe, bądź odwetowe ze strony sprawcy.
3. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog, dyrektor szkoły lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).
4. Rodzice powinni także otrzymać informacje o przysługującym im prawie zgłoszenia zajścia na policję

V. Sporządzić dokumentację z zajścia.

1. Pedagog lub dyrektor szkoły zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
2. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy), powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
3. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny o sprawie w sytuacji, gdy:

- 1) rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;
- 2) szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów.

Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.) zostają przez dyrektora szkoły bezwzględnie zgłoszone na policję.

VI. Procedura postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych, dziecko jest uczestnikiem lub ofiarą przemocy domowej, nieuregulowana jest sytuacja prawna dziecka).

- Nauczyciel/wychowawca powiadamia o zaobserwowanej sytuacji pedagoga lub dyrektora szkoły, z którym udaje się na wywiad środowiskowy do miejsca zamieszkania ucznia.
- W przypadku potwierdzenia złej sytuacji domowej ucznia pedagog informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
- Problem zostaje objęty pracą zespołu wychowawczego w celu udzielenia pomocy dziecku.
- Pedagog lub dyrektor szkoły nawiązuje współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej oraz informuje na piśmie o sprawie sąd rodzinny.

VII. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.

1. Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów).
2. Natychmiast informuje wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły o zdarzeniu.
3. Wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi na temat zdarzenia, sporządza notatkę w dzienniku oraz dzienniku pracy pedagoga, (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
4. Wychowawca informuje rodziców (opiekunów prawnych) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w dzienniku).
5. W przypadku powtarzania się sytuacji wychowawca zgłasza ten fakt do pedagoga szkolnego oraz powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
6. Wychowawca ucznia/uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły stosuje wobec ucznia/uczniów kary określone w Statucie Szkoły.

VIII. Procedura postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Nauczyciel będący świadkiem czynu niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Przekazuje sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagogowi lub dyrektorowi szkoły.
3. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa (np. ostre narzędzia, przedmioty kradzieży itp.)
4. We współpracy z pedagogiem lub dyrektorem szkoły ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Pedagog lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia- sprawcy.
6. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

IX. Procedury postępowania wobec ofiary czynu karalnego - wychowawca, pedagog powinien podjąć następujące kroki:

1. Powierzyć opiekę nad uczniem – ofiarą czynu karalnego pielęgniarce lub osobie przeszkolonej w udzielaniu pierwszej pomocy. To ona decyduje o konieczności ewentualnego wezwania pogotowia.
2. Powiadomić o zdarzeniu rodziców ucznia, pamiętając, aby informacją zawierała:
  - zwięzły opis zdarzenia,
  - opis aktualnego stanu fizycznego i psychicznego ofiary,
  - kroki podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego ofierze.

X. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę, pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Wychowawca/pedagog lub dyrektor szkoły w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. [Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczek ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji].
3. Wychowawca/pedagog lub dyrektor szkoły zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
4. Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.

5. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka (do teczki wychowawcy).
6. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

XI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

- Nauczyciel zobowiązany jest do przekazania uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o fakcie pedagoga i dyrektora szkoły.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- W przypadku, gdy rodzice odmówią współpracy, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
- Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem i rodzicami, ostrzeżenia przed konsekwencjami, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

XII. Procedura postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancje przypominające wyglądem narkotyki.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. O ile to możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych) do kogo znaleziona substancja należy.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga i dyrektora szkoły, który wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

XIII. Procedura postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. [Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji!]
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo żądań, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, dyrektor szkoły po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę ze zdarzenia.

XIV. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

1. Wychowawca zawiadamia o zdarzeniu pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. We współpracy z pedagogiem lub dyrektorem szkoły ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez wychowanka (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
3. Wzywa rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy, przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców (do teczki wychowawcy).
4. Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
5. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala dla ucznia karę określoną w Statucie Szkoły.
6. O ile kradzież zostanie przez ucznia powtórzona, pedagog lub dyrektor szkoły zgłasza sprawę do Sądu rodzinnego lub na policję
7. Jeśli uczeń z pomocą rodziców nie podejmie działań mających na celu zadośćuczynienie, lub uparcie zaprzecza ujawnionym faktom, pedagog/psycholog/dyrektor/wychowawca, wzywają policję w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

XV. Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną:

I. Zawiadamia o swoich spostrzeżeniach pedagoga lub dyrektora szkoły.

II. Pedagog lub dyrektor szkoły podejmuje działania pomocowo – interwencyjne:

1. Zapewnia dziecku bezpieczeństwo fizyczne,
2. Zapewnia emocjonalne wsparcie dla dziecka i rodziny,
3. Zapewnia pomoc medyczną,
4. Uruchamia działania prawne,
5. Wskazuje konieczność i możliwość pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej.

XVI. Procedura postępowania w przypadku innego zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne, należy:

1. Poinformować stronę o konieczności udania się do dyrektora szkoły w celu wyjaśnienia sprawy.
2. Podjąć próbę kontaktu z prawnym opiekunem dziecka i poinformować go o zaistniałej sytuacji z prośbą o natychmiastowe stawienie się do szkoły
3. Zawiadomić pedagoga lub dyrektora szkoły, a jeśli sytuacja tego wymaga to również policję.
4. Uniemożliwić wykonanie niezgodnego z prawem działania poprzez uniemożliwienie osoby nieuprawnionej dostępu do dziecka

XVII. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

1. Każdy pracownik Alternatywnego Liceum Ogólnokształcącego ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.
  - A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

2. **O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:**
  1. Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei;
  2. Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
  3. Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów;
  4. Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
  5. Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
  6. Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań;
  7. Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu;
  8. Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
  9. Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych;
  10. Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo
3. **Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły podejmują odpowiednie działania interwencyjne:**
  - Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia
  - Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu występowania ustalenia; przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia;
  - Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom ;
  - Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną na terenie szkoły lub poza nią
- B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)**

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

  - a. Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce
  - b. Informują o zaistniałej informacji i zagrożeniu rodziców
  - c. Przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji)
- C. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.**

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog lub dyrektor szkolny podejmują następujące działania:

  1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych, jednocześnie powiadamiają odpowiednie służby medyczne (pogotowie ratunkowe)
  2. Dyrektor szkoły, pedagog oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i w trakcie rozmowy z rodzicami przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
  3. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog/psycholog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
  4. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
  5. Pedagog/psycholog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz dyskretnie monitoruje czy rodzina zapewniła dziecku odpowiednią pomoc po zajściu (pomoc psychologa, psychiatry)

6. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji
7. Pedagog/psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły – samodzielnie organizują zajęcia z klasą z udziałem psychologa lub innego specjalisty, lub nawiązują współpracę z PPP lub OIK
8. Dyrektor szkoły stwarza uczniom wraz z nauczycielami oraz rodzicami możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych
9. Udzielanie wsparcia uczniom
10. Unikanie umedialniania problemu

XVIII. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, podejrzanych przedmiotów niewiadomego pochodzenia- paczki, koperty, torby).

- a) Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
- b) Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
- c) Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
- d) Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję lub Straż Miejską, Straż Pożarną.
- e) Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
- f) Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
- g) Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- h) Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, akcją kieruje Policja.
- i) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- j) Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
- k) Nauczyciele zabierają dziennik lekcyjny i wspólnie z uczniami opuszczają klasę, udając się na wyznaczone miejsce.

Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

XIX. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/ i dyrektora/ szkoły.
3. Wychowawca informuje pedagoga i dyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia dyrektor lub pedagog/ psycholog wzywa pomoc medyczną.
5. Dyrektor lub pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Pedagog lub dyrektor szkoły zawiadamia lub/ i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o zwołaniu Zespołu Wychowawczego na którym zapadają ustalenia dotyczące form pomocy uczniowi.